

ROZSUDEK SOUDU (čtvrtého senátu)

18. dubna 2007*

Ve věci T-195/05,

Deloitte Business Advisory NV, se sídlem v Bruselu (Belgie), zastoupená
D. Van Heuvenem, S. Ronsem a S. Logiem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené L. Pignataro-Nolin a E. Manhaevem,
jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je žaloba na neplatnost jednak rozhodnutí Komise, kterým byla odmítnuta nabídka konsorcia Euphet v rámci veřejné zakázky nazvané „Hodnotící rámcová zakázka, která se vztahuje na oblasti politiky [Generálního ředitelství pro zdraví a ochranu spotřebitele], položka č. 1 (veřejné zdraví) – výzva k podávání nabídek SANCO/2004/01/041“, a jednak rozhodnutí Komise zadat dotčenou zakázku třetí osobě,

* Jednací jazyk: nizozemština.

SOD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (čtvrtý senát),

ve složení H. Legal, předseda, I. Wiszniewska-Białecka a E. Moavero Milanesi, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Plingers, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. října 2006,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

- ¹ Zadávání veřejných zakázek na služby Komise se řídí ustanoveními části první hlavy V nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 ze dne 25. června 2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu Evropských společenství (Úř. věst. L 248, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 74, dále jen „finanční nařízení“), jakož i ustanoveními nařízení Komise (ES, Euratom) č. 2342/2002 ze dne 23. prosince 2002 o prováděcích pravidlech k finančnímu nařízení (Úř. věst. L 357, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 145, dále jen „prováděcí pravidla“).

2 Podle čl. 89 odst. 1 finančního nařízení:

„Všechny veřejné zakázky financované zcela nebo zčásti z rozpočtu musí být v souladu se zásadami průhlednosti, úměrnosti, rovného zacházení a nediskriminace.“

3 Podle článku 94 finančního nařízení:

„Zakázky nelze udělit zájemcům a uchazečům, kteří při zadávání zakázky:

a) jsou ve střetu zájmů [...]“

4 Podle článku 99 finančního nařízení:

„V průběhu zadávacího řízení je styk zadavatele se zájemci nebo uchazeči přípustný pouze za podmínek, které zajišťují průhlednost a rovné zacházení. Tento styk nesmí vést ani ke změně podmínek zakázky, ani podmínek původní nabídky.“

5 Článek 138 prováděcích pravidel stanoví:

„1. Zakázky se zadávají jedním z těchto dvou postupů:

- a) automatickým výběrem nabídky, kdy je zakázka zadána nabídce, která splňuje všechny stanovené podmínky a uvádí nejnižší cenu;

- b) výběrem hospodářsky nejvýhodnější nabídky.

2. Nabídkou hospodářsky nejvýhodnější je nabídka, která představuje nejlepší poměr mezi kvalitou a cenou s ohledem na kritéria odůvodněná předmětem zakázky, jako je navrhovaná cena, technická hodnota, estetické a funkční vlastnosti, vliv na životní prostředí, provozní náklady, rentabilita, výrobní nebo dodací lhůty, servis a technická pomoc [...]“

6 Podle čl. 146 odst. 3 prováděcích pravidel:

„Žádosti o účast a nabídky, které nesplňují všechny základní požadavky uvedené v zadávací dokumentaci nebo které nesplňují zvláštní požadavky, které jsou v nich uvedeny, jsou vyloučeny.

Hodnotící výbor však může v souvislosti s kritérii vyloučení a výběru vyzvat zájemce nebo uchazeče o doplnění nebo vyjasnění předložených podkladů ve lhůtě, kterou stanoví [...]"

7 Článek 147 odst. 3 prováděcích pravidel uvádí:

„Zadavatel [...] přijme rozhodnutí a uvede v něm alespoň

- a) jméno a adresu zadavatele a předmět a hodnotu zakázky nebo rámcové smlouvy;
- b) jména odmítnutých zájemců a uchazečů a důvody pro jejich odmítnutí;
- c) jména zájemců a uchazečů, jejichž nabídka bude přezkoumána, a důvody pro jejich výběr;
- d) důvody pro odmítnutí nabídek považovaných za neobvykle nízké;
- e) jména vybraných zájemců nebo dodavatele a důvody pro jejich výběr z hlediska předem vyhlášených kritérií výběru, a dále část zakázky nebo rámcové smlouvy, pro kterou dodavatel zamýšlí dále uzavřít smlouvy se subdodavateli, pokud je to známo;

f) v případě vyjednávacích řízení okolnosti uvedené v člancích 126, 127, 242, 244, 246 a 247, které odůvodňují jejich použití;

g) případné důvody, pro které zadavatel rozhodl nezadat zakázku.“

8 Článek 148 odst. 3 prováděcích pravidel stanoví:

„Pokud po otevření nabídek vyžaduje některá nabídka vyjasnění nebo pokud se jedná o opravu zřejmých administrativních chyb v nabídce, může zadavatel navázat styk s uchazečem, přičemž tento styk nesmí vést k žádné změně podmínek nabídky.“

Skutečnosti předcházející sporu

9 Dne 14. prosince 2004 Komise v Dodatku k Úřednímu věstníku Evropské unie (Úř. věst. 2004, S 243) zveřejnila vyhlášení nabídkového řízení za účelem uzavření rámcové smlouvy nazvané „Hodnotící rámcová zakázka, která se vztahuje na oblasti politiky [Generálního ředitelství pro zdraví a ochranu spotřebitele], položka č. 1 (veřejné zdraví) – výzva k podávání nabídek SANCO/2004/01/041“ (dále jen „rámcová smlouva“).

- 10 Z bodu 7.1.3 a 7.1.4 zadávací dokumentace pro nabídkové řízení (dále jen „zadávací dokumentace“) vyplývá, že rámcová smlouva se musí týkat zejména hodnocení akčního programu Společenství v oblasti veřejného zdraví zavedeného rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 1786/2002/ES ze dne 23. září 2002, kterým se přijímá akční program Společenství v oblasti veřejného zdraví (2003–2008) (Úř. věst. L 271, s. 1; Zvl. vyd. 15/07, s. 173).
- 11 Zadávací dokumentace rozděluje úkoly, které mají být při plnění rámcové smlouvy splněny, na dva hlavní úkoly. První úkol (hlavní úkol č. 1) spočívá v provedení určitých studií a poskytování určitých služeb za účelem koncepce a přípravy programů a politiky Společenství, jejich hodnocení *ex ante*, stejně jako „organizace hodnotících činností“. Druhý úkol (hlavní úkol č. 2) spočívá v provádění průběžných a závěrečných hodnocení programů, politik a jiných činností a jejich hodnocení *ex post*. Podle zadávací dokumentace rámcová smlouva také musí umožňovat uzavírání zvláštních smluv podle potřeb Komise. Musí být v zásadě uzavřena na dobu 24 měsíců s možností dvojího prodloužení, vždy na dobu 12 měsíců.
- 12 Zadávací dokumentace obsahuje mimoto několik výslovných důvodů pro vyloučení uchazečů.
- 13 Důvod pro vyloučení, uvedený v bodu 9.1.3 zadávací dokumentace, který přebírá článek 94 finančního nařízení, zní následovně:

„Zakázky nelze udělit zájemcům a uchazečům, kteří při zadávání zakázky:

a) jsou ve střetu zájmů [...]"

14 Za účelem podání nabídky pro dotčenou zakázku žalobkyně, Deloitte Business Advisory NV, vytvořila konsorcium s London School of Hygiene and Tropical Medicine (Londýnská škola hygieny a tropického lékařství), Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuurwetenschappelijk onderzoek (Nizozemská organizace pro aplikovaný vědecký výzkum, TNO) a Istituto superiore di sanità (Italský vyšší institut zdraví) pro hodnocení evropského veřejného zdraví (European Public Health Evaluation Task Force, dále jen „Euphet“), ve spolupráci s dalšími entitami, jako například Karolinska Institutet (Švédské výzkumné a vzdělávací centrum medicíny). Žalobkyně jedná jako právní zástupce tohoto seskupení.

15 Dne 10. února 2005 podal Euphet Komisi v rámci nabídkového řízení nabídku. Nabídka Euphet obsahuje odstavec, nazvaný „Nezávislost“, který zní následovně:

„Euphet bere na vědomí a přijímá, že při provádění jeho úkolu při plnění rámcové smlouvy nesmí být žádná z hodnotících organizací nebo žádný z jeho zaměstnanců skutečně či potenciálně ve střetu zájmů. Potvrzujeme, že všichni účastníci Euphet jsou zcela nezávislí na Komisi a že v tomto ohledu nepředvídáme jakékoli opravdové riziko. Mimoto se zavazujeme, že provedeme předchozí podrobnou kontrolu v rámci každé zvláštní smlouvy, abychom zajistili, že týmy, které navrhujeme, budou složeny pouze ze členů schopných pracovat zcela nezávisle a provádět objektivní, externí a nezávislé hodnocení. Pokud by v průběhu uskutečňování projektů nastal sebemenší problém, který by mohl mít vliv na tuto významnou zásadu, budeme o tom okamžitě informovat Komisi a budeme ve shodě s ní hledat řešení.“

16 Dopisem ze dne 22. dubna 2005 Komise Euphet informovala, že jeho nabídka byla odmítnuta, jelikož hodnotící výbor zabývající se zakázkou došel k závěru, že uvnitř Euphet hrozí střet zájmů (dále jen „odmítavé rozhodnutí“). V odmítavém rozhodnutí Komise totiž uvádí následující:

„Hodnotící výbor prozkoumal nabídky, pokud jde o možné střety zájmů [...]. Pojem [střet zájmů] je vymezen v návrhu smlouvy, který byl součástí zadávací dokumentace. Toto vymezení zní následovně:

„Úspěšný uchazeč o veřejnou zakázku učiní všechna nezbytná opatření k tomu, aby přešel jakékoli situaci, jež by mohla ohrozit nestranné a objektivní provedení smlouvy. Takový střet zájmů by se mohl vyskytnout zejména vzhledem k hospodářským zájmům, politické nebo národní spřízněnosti, rodinným nebo citovým vazbám nebo jakýmkoli jiným relevantním vazbám či společným zájmům.“

V souvislosti se smlouvou o hodnocení se případ [střetu zájmů] může vyskytnout, jestliže se uchazeč podílí nebo podílel na provádění předmětu hodnocení. Tato situace by mohla vést k tomu, že by hodnotitel posuzoval svou vlastní práci, a vytvářela by tak vysoké riziko, že střet zájmů ovlivní jeho objektivitu, která je v hodnocení stěžejním faktorem. Zadávací dokumentace také zdůrazňuje, že v hodnocení je třeba zajistit objektivitu.

Následují údaje, které byly zjištěny ohledně zapojení nejvýznamnějších partnerů Euphet do činností [generálního ředitelství (GŘ) pro zdraví a ochranu spotřebitele]:

- London School of Hygiene and Tropical Medicine uzavřela mnoho smluv o poskytnutí dotace (v seznamu jich je uvedeno 14) s [GŘ pro zdraví a ochranu spotřebitele];

- TNO uzavřela mnoho smluv o poskytnutí dotace s [GŘ pro zdraví a ochranu spotřebitele] v oblasti veřejného zdraví;

- Istituto superiore di sanità uzavřel mnoho smluv o poskytnutí dotace s [GŘ pro zdraví a ochranu spotřebitele] v oblasti veřejného zdraví a předpokládá se, že v příštích měsících bude podepsána další smlouva;

- Karolinska Institutet uzavřelo mnoho smluv o poskytnutí dotace s [GŘ pro zdraví a ochranu spotřebitele] v oblasti veřejného zdraví.

Hodnotící výbor došel k závěru, že Euphet nepřiznává skutečnost, že někteří z jeho partnerů v rámci konsorcia se podílejí výrazným způsobem na provádění programu veřejného zdraví. S ohledem na značné riziko [střetu zájmů] by bylo nutné podrobné a konkrétní vysvětlení umožňující dostatečně pochopit, jak by mohl být problém [střetu zájmů] vyřešen a rizika vyloučena. Navrhovaný přístup však nepostačuje a uchazeč neposkytl žádnou dostatečnou záruku toho, že bude možno zabránit jakémukoli [střetu zájmů].“

- 17 Komise v odmítavém rozhodnutí nicméně dodává, že rámcovou smlouvu s úspěšným uchazečem o zakázku nepodepíše před uplynutím lhůty dvou týdnů.
- 18 Dopisem ze dne 3. května 2005 Euphet zpochybnil postoj Komise a vyzval ji zejména k tomu, aby zareagovala do 4. května 2005, s tím, že jinak věc předloží Soudu.

- 19 Faxem ze dne 4. května 2005 Komise potvrdila doručení dopisu Euphet a vyjádřila se následovně:

„Vzhledem k tomu, že potřebujeme více času, abychom mohli přezkoumat otázky položené ve vašem dopisu, nepodepíšeme smlouvu předtím, než uplyne dodatečná lhůta patnácti dnů běžící ode dne odeslání tohoto dopisu.“

- 20 Faxem ze dne 19. května 2005 Komise odpověděla, že trvá na svém stanovisku odmítajícím nabídku podanou Euphet.

Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 21 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 19. května 2005 podala žalobkyně tuto žalobu.

- 22 Samostatným podáním došlým kanceláři Soudu téhož dne žalobkyně podala návrh na předběžné opatření směřující jednak k odkladu vykonatelnosti odmítavého rozhodnutí a rozhodnutí o přidělení zakázky jinému uchazeči (dále jen „rozhodnutí o přidělení“), a jednak směřující k tomu, aby bylo Komisi zakázáno zaprvé oznámit rozhodnutí o zadání dotčené zakázky úspěšnému uchazeči o veřejnou zakázku a zadruhé podepsat příslušnou smlouvu, pod sankcí penále ve výši 2,5 milionu eur.

- 23 Usnesením ze dne 26. května 2005 předseda Soudu nařídil Komisi, aby nepodepsala rámcovou smlouvu do okamžiku vydání usnesení, jímž bude s konečnou platností rozhodnuto o návrhu na předběžná opatření.
- 24 Usnesením ze dne 20. září 2005 předseda Soudu návrh na předběžné opatření zamítl.
- 25 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud (čtvrtý senát) rozhodl zahájit ústní část řízení.
- 26 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 11. října 2006.
- 27 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:
- prohlásil žalobu za opodstatněnou;
 - zrušil odmítavé rozhodnutí;
 - zrušil rozhodnutí o přidělení;
 - uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

28 Komise navrhuje, aby Soud:

- prohlásil žalobu za neopodstatněnou a žalobu zamítl;

- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

29 Na podporu své žaloby uplatňuje žalobkyně v podstatě dva žalobní důvody vycházející z toho, že Euphet byl protiprávně vyloučen z nabídkového řízení z důvodu existence rizika střetu zájmů a že byl protiprávně zbaven možnosti poskytnout doplňující informace týkající se střetu zájmů.

K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z protiprávního vyloučení Euphet z nabídkového řízení z důvodu existence rizika střetu zájmů

30 Argumentace žalobkyně směřuje v podstatě k prokázání toho, že zaprvé odmítavé rozhodnutí neobsahuje odůvodnění k existenci střetu zájmů, zadruhé neexistuje střet zájmů a zatřetí došlo k porušení zásady ochrany legitimního očekávání, jakož i článku 138 prováděcích pravidel.

K porušení povinnosti uvést odůvodnění existence střetu zájmů

— Argumenty účastníků řízení

- 31 V první části prvního žalobního důvodu, která vychází z porušení obecné povinnosti odůvodnění a z porušení čl. 147 odst. 3 prováděcích pravidel, žalobkyně tvrdí, že odmítavé rozhodnutí je, co se týče existence střetu zájmů, chybně a nedostatečně odůvodněno.
- 32 Komise údajně své odmítavé rozhodnutí chybně odůvodnila, neboť hodnotící výbor, z jehož zprávy toto rozhodnutí některé úryvky cituje, nesprávně došel k závěru, že Euphet nepřiznává skutečnost, že někteří z jeho partnerů v rámci konsorcia se podíleli výrazným způsobem na provádění programu veřejného zdraví. Nabídka Euphet totiž podle žalobkyně jasně poukázala na účast některých partnerů na probíhajících činnostech GR pro zdraví a ochranu spotřebitele.
- 33 Podle názoru žalobkyně odůvodnila Komise své odmítavé rozhodnutí také nedostatečně, neboť nikdy neupřesnila, proč řešení navrhované Euphet nebylo dostačující a proč neposkytovalo žádnou dostatečnou záruku toho, že bude možno zabránit jakémukoli střetu zájmů. Žalobkyně mimoto uvádí, že ačkoli výzva k podávání nabídek vyžadovala nejméně sedm odborníků, nabídka Euphet obsahovala 66 životopisů, z nichž 45 pocházelo od osob, které nemají nic společného s organizacemi uvedenými Komisí, a jednotlivé úkoly tedy bylo možné plnit, aniž by došlo ke střetu zájmů. Dvacet osob vykazujících vazby na organizace uvedené Komisí by bylo ve střetu zájmů pouze, pokud by byly přiděleny k činnostem typu D hlavního úkolu 2, který obsahuje vícero aspektů, což by umožňovalo jejich přidělení k mnoha hodnotícím spisům bez jakéhokoli rizika střetu zájmů. Jelikož byly podmínky výběru zvláště přísné, Euphet podle žalobkyně usiloval o shromáždění

velkého počtu odborníků, u nichž bylo možné předpokládat zkušenost v činnostech GŘ pro zdraví a ochranu spotřebitele. V důsledku toho bylo dle názoru žalobkyně dostačující a nezbytnou podmínkou navrhnout způsob řešení střetů zájmů, což je podmínka, kterou Euphet v projednávané věci splnil.

- 34 Podpůrně žalobkyně zdůrazňuje, že skutečnost, že jeden či vícero účastníků Euphet byli příjemci dotací Komise, nemůže zpochybnit jejich objektivitu za všech okolností a že se Komise teprve v žalobní odpovědi dovolává této okolnosti a skutečnosti, že řada vybraných odborníků byla příjemci dotací z GŘ pro zdraví a ochranu spotřebitele.
- 35 Komisi podle žalobkyně přísluší, aby předložila konkrétní důkazy, že daný uchazeč je ve střetu zájmů a zda takové riziko může odůvodnit vyloučení uchazeče, *quod non*, Komise toto musí jasně uvést ve výzvě k podávání nabídek, tak aby takto upozornění uchazeči mohli toto riziko zohlednit při sestavování svých týmů.
- 36 Komise nejprve popírá výtku, podle níž je odmítavé rozhodnutí chybně odůvodněno, neboť má za to, že se právem domnívala, že Euphet nepřiznal skutečnost, že někteří z jeho partnerů v rámci konsorcia se podílejí výrazným způsobem na provádění programu veřejného zdraví, o který se jednalo v projednávané věci. Ačkoli totiž životopisy některých partnerů Euphet uváděly jejich účast na provádění akčního programu Společenství v oblasti veřejného zdraví, Euphet nepovažoval za užitečné Komisi oznámit možné riziko střetu zájmů, když prohlásil toto:

„Potvrzujeme, že všichni účastníci Euphet jsou zcela nezávislí na Komisi a že v tomto ohledu nepředvídáme jakékoli opravdové riziko.“

- 37 Mimoto důvod vyloučení týkající se střetu zájmů, vyjádřený v článku 94 finančního nařízení a převzatý do bodu 9.1.3 zadávací dokumentace, byl Komisí záměrně formulován obecně, neboť posouzení existence střetu zájmů vyžaduje konkrétní přezkum zadavatelem na základě skutečností obsažených ve spise.
- 38 Dále má Komise za to, že dostatečně vysvětlila důvody, na jejichž základě se domnívala, že Euphet je ve střetu zájmů. Komise dodává, že její dopis ze dne 19. května 2005 nepředstavuje odůvodnění *a posteriori*, nýbrž odpověď na argumenty uplatněné v podrobném dopise advokátů Euphet ze dne 3. května 2005. Euphet tudíž dostatečně zná důvody odmítavého rozhodnutí.
- 39 Konečně Komise odmítá tvrzení žalobkyně, podle něhož by stále bylo možné provádět jednotlivé úkoly hodnocení bez rizika střetu zájmů, protože nabídka obsahovala 65 životopisů, z nichž 45 pocházelo od osob nemajících žádnou vazbu na partnery Euphet, ohledně nichž Komise shledala existenci střetu zájmů. Odborníci navrhovaní Euphet totiž nemají všichni stejnou váhu a Euphet ve své nabídce zatřídil odborníky na základě jejich zkušenosti do oblastí „Hodnocení“ a „Veřejné zdraví“. Na tomto základě byla vytvořena klasifikace na stupnici A až D. Analýza kvalifikací odborníků navržených Euphet podle Komise ukazuje, že většina z těch, kteří mají vyšší známku a o nichž lze předpokládat, že v konkrétním provádění úkolů hodnocení hrají nejdůležitější roli, mají vazby na organizace, které byly příjemci značných dotací na provádění činností týkajících se programu Společenství v oblasti veřejného zdraví. Každý partner v konsorciu by byl rovněž součástí výboru smluv, který dohlíží na provádění zakázky. Mimoto žalobkyně usilovala o vytvoření homogenního týmu a stěží by se dalo věřit tomu, že by tyto organizace nebo odborníci mohli být vyloučeni z provádění některých úkolů, aniž by se to projevilo na kvalitě prováděné práce.

- 40 Mimoto Komise popírá argument, podle něhož měla „riziko střetu zájmů“ jako konkrétní důvod vyloučení výslovně zmínit v zadávací dokumentaci, a tím, že tak neučinila, zbavila Euphet možnosti toto riziko zohlednit.
- 41 Zaprvé jsou důvody vyloučení vyčerpávajícím způsobem uvedeny v člancích 93 a 94 finančního nařízení a případ střetu zájmů je zmíněn v článku 94 a doslova převzat v zadávací dokumentaci.
- 42 Zadruhé byl Euphet během vyhotovování své nabídky dokonale informován o problematice střetů zájmů, poněvadž se v nabídce prohlašuje: „Euphet bere na vědomí a přijímá, že při provádění jeho úkolu při plnění rámcové smlouvy nesmí být žádná z hodnotících organizací nebo žádný z jeho zaměstnanců skutečně či potenciálně ve střetu zájmů.“ Euphet, jenž si byl vědom skutečnosti, že s prováděním úkolů hodnocení týkajících se rámcové smlouvy je neslučitelné riziko nejen skutečného, ale i potenciálního střetu zájmů, přesto ve své nabídce tvrdil:

„Potvrzujeme, že všichni účastníci Euphet jsou zcela nezávislí na Komisi a že v tomto ohledu nepředvídáme jakékoli opravdové riziko.“

- 43 Zatřetí žalobkyně ve své replice přiznává existenci problému střetu zájmů, jestliže se organizace podílejí na hodnocení politiky Společenství, v rámci níž byly příjemci dotací, když uvádí, že „je zjevné, že se společník nebo odborník tohoto společníka nemohou podílet na hodnocení spisu, v jehož rámci byl tento společník sám příjemcem dotace“. Komise v této souvislosti připomíná, že všichni partneři v dotčeném konsorciu, jakož i někteří z dovolávaných odborníků byli příjemci dotací GR pro zdraví a ochranu spotřebitele na uskutečnění některých činností při provádění programu Společenství v oblasti veřejného zdraví.

— Závěry Soudu

- 44 Úvodem je třeba uvést, že argumenty týkající se údajně chybného a nedostatečného odůvodnění odmítavého rozhodnutí se v zásadě omezují na argumentaci vztahující se k nesprávnému posouzení Komisí, jakož i k neodůvodněnosti odmítavého rozhodnutí. Tyto otázky proto nespádají do posouzení povinnosti uvést odůvodnění uložené Komisi, nýbrž posouzení merita odmítavého rozhodnutí, a budou projednány v rámci posouzení druhé části tohoto žalobního důvodu. Výše uvedené argumenty budou posouzeny v rámci této části pouze tehdy, pokud mohou být skutečně chápány v tom smyslu, že vycházejí z porušení povinnosti uvést odůvodnění.
- 45 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury závisí povinnost odůvodnění na povaze dotčeného aktu a kontextu, ve kterém byl přijat. Z odůvodnění musí jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, tak aby se jednak dotčené osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, aby mohly chránit svá práva a ověřit, zda rozhodnutí je, či není opodstatněno, a jednak soud Společenství mohl vykonávat svůj přezkum legality (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. února 1990, *Delacre a další v. Komise*, C-350/88, Recueil, s. I-395, body 15 a 16, a rozsudek Soudu ze dne 9. dubna 2003, *Forum des migrants v. Komise*, T-217/01, Recueil, s. II-1563, bod 68).
- 46 V projednávané věci odmítavé rozhodnutí výslovně zmiňuje, že důvodem vyloučení nabídky Euphet je riziko střetu zájmů související jednak s dotacemi, jejichž příjemci byli hlavní členové Euphet, a jednak s nedostatečnými zárukami, které Euphet v této souvislosti navrhl.

- 47 Z odmítavého rozhodnutí tak jasně a jednoznačně vyplývají úvahy Komise, které tak jednak dotčeným osobám umožňují seznámit se s důvody, které vedly k přijetí opatření, aby mohly chránit svá práva a ověřit, zda rozhodnutí je, či není opodstatněno, a jednak umožňují soudu Společenství vykonávat jeho přezkoumání legality.
- 48 Z toho vyplývá, že argumentace žalobkyně vycházející z nedostatku odůvodnění odmítavého rozhodnutí nemůže být přijata. První část prvního žalobního důvodu tak musí být zamítnuta.

K neexistenci střetu zájmů

— Argumenty účastníků řízení

- 49 V rámci druhé části svého prvního žalobního důvodu žalobkyně Komisi vytýká porušení článku 94 finančního nařízení a předpisů týkajících se nabídkového řízení.
- 50 Zaprvé podle žalobkyně nemůže být Euphet z nabídkového řízení vyloučen pouze na základě existence rizika střetu zájmů. Článek 9.1.3 zadávací dokumentace sice stanoví, že zakázka nemůže být udělena zájemcům nebo uchazečům, kteří mohou být ve střetu zájmů v době uzavírání smlouvy, ale pojem střetu zájmů nicméně není vymezen ani ve výzvě k podávání nabídek, ani v článku 94 finančního nařízení.

- 51 Podle článku II.3.1 rámcové smlouvy pouhý střet zájmů a, *a fortiori*, pouhé riziko střetu zájmů nejsou samy o sobě důvody pro vyloučení. Postačí, aby dotčená osoba přijala nezbytná opatření k zabránění jakémukoli střetu zájmů nebo jeho následkům. Mimoto uvedený článek upravuje mechanismus řešení střetů zájmů, které by se mohly objevit v průběhu provádění smluv. Komise tak počítala s rizikem střetu zájmů v rámci veřejné zakázky, takže existence takového rizika nemůže odůvodňovat vyloučení.
- 52 Žalobkyně dodává, že řešení navrhované Euphet široce přesahuje požadavky návrhu rámcové smlouvy tím, že navrhuje nejen řešení *a posteriori*, tedy během provádění každé zvláštní smlouvy, ale i přezkum *a priori*, to znamená již ve fázi podání žádosti, podle povahy a předmětu zvláštních smluv. Takový přístup dle žalobkyně umožňuje maximálně omezit riziko vzniku střetu zájmů při provádění konkrétního úkolu. Nezávislost personálu Euphet tak byla zaručena v dopise, jenž byl přílohou nabídky, zaslaném Euphet Komisi dne 10. února 2005.
- 53 Žalobkyně tvrdí, že Komise nemohla od Euphet požadovat více, a to tím spíše, že v den podání žádosti nebyl ještě znám přesný obsah zvláštních smluv. Komise tak nemohla Euphet vyloučit bez získání podrobné znalosti obsahu zvláštních smluv, jež mají být uzavřeny. Pokud si Komise přála mít možnost vyloučit uchazeče z důvodu rizika střetu zájmů, měla to upřesnit v zadávací dokumentaci.
- 54 Mimoto podle žalobkyně žádný dokument výzvy k podávání nabídek nestanoví výslovný důvod vyloučení uchazeče, u něhož jeden či vícero členů má vztah k probíhajícím projektům GŘ pro zdraví a ochranu spotřebitele, a takový důvod vyloučení nemůže být přípustný, neboť není uveden ani v článku 94 finančního nařízení, ani jej nestanoví judikatura.

- 55 Žalobkyně rovněž tvrdí, že je třeba rozlišovat, tak jak to učinil předseda Soudu ve svém usnesení ze dne 20. září 2005, mezi případem, kdy uchazeči jsou „při zadávání zakázky ve střetu zájmů“, což by odůvodňovalo jejich vyloučení podle článku 94 finančního nařízení, a případem rizika střetu zájmů konstatovaného v projednávaném případě Komisí pro odůvodnění vyloučení. S odvoláním na bod 88 tohoto usnesení má žalobkyně za to, že přísluší Soudu, aby určil stupeň jistoty potřebné pro odůvodnění vyloučení z nabídkového řízení, jakož i prostor pro uvážení, jímž Komise disponuje za účelem konstatování, že riziko střetu zájmů existuje. Komise podle názoru žalobkyně může a smí uchazeče vyloučit pouze tehdy, pokud shledá, že skutečně nastal střet zájmů.
- 56 Zadruhé žalobkyně Komisi vytýká, že neprovedla konkrétní přezkum nabídky Euphet.
- 57 V tomto ohledu se dovolává judikatury, podle které je zakázáno vyloučit uchazeče abstraktním způsobem bez jakéhokoli konkrétního přezkumu návrhu na řešení střetu zájmů (rozsudek Soudního dvora ze dne 3. března 2005, Fabricom, C-21/03 a C-34/03, Sb. rozh. s. I-1559, a rozsudek Soudu ze dne 17. března 2005, AF Con Management Consultants a další v. Komise, T-160/03, Sb. rozh. s. II-981, body 75 až 78).
- 58 Komise popírá argument týkající se vyloučení Euphet z nabídkového řízení pouze z důvodu existence rizika střetu zájmů.
- 59 Nejprve uvádí, že ustanovení článku 94 finančního nařízení, převzatá v bodu 9.1.3 zadávací dokumentace, stanoví, že zakázky nelze udělit uchazečům, kteří „při zadávání“ zakázky jsou „ve střetu zájmů“. Tato ustanovení se zejména týkají rizik střetu zájmů, která existují již ve fázi řízení o zadávání zakázky a mohou ovlivnit jeho

průběh. Existence střetu zájmů dokonce před přidělením zakázky je tudíž důvodem odmítnutí nabídky. Jinak by tomu bylo, kdyby střet zájmů, který neexistoval v době přidělení zakázky, vznikl v průběhu provádění smlouvy. V posledně uvedeném případě by bylo stanoveno smluvní opatření pro neutralizaci případných střetů zájmů. Skutečné riziko střetu zájmů existující ve fázi přidělení je legitimním důvodem vyloučení ze zakázky podle článku 94 finančního nařízení. Zjištění existence závažného rizika vzniku střetu zájmů „v budoucnu“ (v době provádění zakázky) podle Komise představuje „aktuální“ střet zájmů v rámci přidělení zakázky.

- 60 Dále výzva k podávání nabídek sice uchazečům neukládá povinnost rovnou do jejich nabídky zahrnout návrh opravných opatření pro případ střetů zájmů, to je však dle Komise vysvětleno samotnou skutečností, že zjištění střetu zájmů dokonce před přidělením zakázky má za následek vyloučení dotčené nabídky podle čl. 9.1.3 zadávací dokumentace a článku 94 finančního nařízení.
- 61 Konečně riziko střetu zájmů v případě Euphet nevyžaduje podle Komise žádnou předchozí znalost přesného obsahu zvláštních smluv uzavíraných v návaznosti na rámcovou smlouvu. Postačí konstatovat, že vzhledem k předmětu samotné rámcové smlouvy mohou být objektivita a nestrannost Euphet při provádění jemu svěřených úkolů vážně zpochybněny.
- 62 Co se týče argumentu vycházejícího z neprovedení konkrétního přezkumu nabídky Euphet, Komise odpovídá, že hodnotící výbor v projednávané věci konkrétně prověřil, zda existuje střet zájmů. Hodnotící výbor při této příležitosti konstatoval, že všichni partneři v konsorciu, jakož i někteří z dovolávaných odborníků byli příjemci dotací GR pro zdraví a ochranu spotřebitele na uskutečnění některých činností při provádění programu Společenství v oblasti veřejného zdraví. Účast těchto organizací

na provádění předmětu hodnocení by mohla vést k tomu, že by v rámci průběžného hodnocení nebo hodnocení *ex post* hodnotily svou vlastní práci, což by ohrozilo jejich objektivitu a nestrannost. Mimoto by v rámci hodnocení *ex ante* rovněž existovalo riziko střetu zájmů, protože organizace, které jsou pravidelně příjemci dotací poskytovaných při provádění některých programů, by mohly ovlivnit pozdější vývoj a směřování těchto programů.

- 63 Komise odmítá myšlenku, podle níž střet zájmů může nastat pouze při průběžných a *ex post* hodnoceních individuálních programů. Jelikož je totiž účelem hodnocení *ex ante* podpořit a určovat směr budoucí politiky Komise v oblasti veřejného zdraví, měly by organizace, které jsou pravidelně příjemci dotací, při definování hlavních směrů budoucího akčního programu tendenci klást do popředí své vlastní zájmy.

— Závěry Soudu

- 64 Rozhodnutí o odmítnutí nabídky podané Euphet bylo odůvodněno rizikem střetu zájmů konstatovaného u uchazeče, tím, že uchazeč nepřiznal existenci takového rizika, a tím, že nabídka neobsahovala konkrétní návrhy umožňující, aby toto riziko bylo odstraněno. Nejdříve je tudíž třeba určit jednak, zda Komise byla oprávněna odvolávat se na existenci rizika střetu zájmů za účelem odmítnutí nabídky podané Euphet, a jednak, zda důvodem odmítavého rozhodnutí byla skutečně existence tohoto rizika. Dále bude třeba přezkoumat, zda Komise mohla skutečně oprávněně mít za to, že dovolávané riziko střetu zájmů v projednávaném případě skutečně existuje.
- 65 Právním základem odmítavého rozhodnutí je článek 94 finančního nařízení, převzatý do bodu 9.1.3 zadávací dokumentace, který stanoví, že ve fázi přidělení

nelze zakázky udělit uchazečům, kteří „při zadávání“ zakázky jsou „ve střetu zájmů“. Mimoto odmítavé rozhodnutí jako vymezení střetu zájmů navrhuje znění článku II.3.1 rámcové smlouvy, který stanoví: „Úspěšný uchazeč o veřejnou zakázku učiní všechna nezbytná opatření k tomu, aby předešel jakékoli situaci, jež by mohla ohrozit nestranné a objektivní provedení smlouvy. Takový střet zájmů by se mohl vyskytnout zejména vzhledem k hospodářským zájmům, politické nebo národní spřízněnosti, rodinným nebo citovým vazbám nebo jakýmkoli jiným relevantním vazbám či společným zájmům.“ Článek II.3.1 rovněž stanoví, že „se úspěšný uchazeč o veřejnou zakázku ujistí, že jeho zaměstnanci, jeho správní výbor a jeho jednatele se nenacházejí v situaci, která by mohla vést ke střetu zájmů“.

- 66 Článek 94 finančního nařízení se dle svého vlastního znění použije na všechny veřejné zakázky financované zcela nebo zčásti z rozpočtu Společenství. Nerozlišuje tak podle toho, zda se dotyčné zadávací řízení týká rámcové smlouvy, nebo jiného typu smlouvy.
- 67 Toto ustanovení však umožňuje vyloučit uchazeče ze zadávacího řízení pouze v případě, že je střet zájmů skutečný, a nikoli hypotetický. To neznamená, že riziko střetu zájmů pro vyloučení nabídky nepostačuje. Ke konkretizaci střetu zájmů totiž v zásadě může dojít až v průběhu provádění smlouvy. Před uzavřením smlouvy může být střet zájmů pouze potenciální a článek 94 finančního nařízení tak předpokládá zvážení rizika. Aby mohl uchazeč být vyloučen z řízení, musí být riziko skutečně zjištěno v návaznosti na konkrétní posouzení nabídky a situace uchazeče. Pouhá eventualita střetu zájmů k tomuto účelu stačit nemůže.
- 68 Z toho vyplývá, že v době uzavírání rámcové smlouvy musí být vzata v úvahu skutečnost, že k uzavření zvláštních smluv, při jejichž zadání se prověřuje neexistence rizika střetu zájmů, bude v zásadě muset dojít dříve, než bude úspěšnému uchazeči, s nímž byla uzavřena rámcová smlouva, svěřeno provedení

konkrétních úkolů. V takovém případě může být nebezpečí, že nastane střet zájmů, konstatováno pouze tehdy, pokud existují rozhodné okolnosti způsobující neschopnost uchazeče zabránit riziku zaujatosti při provádění většiny úkolů vyplývajících z rámcové smlouvy.

- 69 V projednávané věci se tak odmítavé rozhodnutí právem mohlo týkat skutečného, a nikoli hypotetického střetu zájmů, a právě existence takového střetu zájmů Komisi vedla k přijetí tohoto rozhodnutí.
- 70 Odmítavé rozhodnutí totiž, jak je uvedeno v bodě 16 výše, poukazuje na to, že nejvýznamnější partneři Euphet jsou zapojeni do činností GR pro zdraví a ochranu spotřebitele, zejména protože jsou příjemci dotací z mnoha smluv v této oblasti, jakož i v oblasti veřejného zdraví, zatímco Euphet nepřiznává skutečnost, že někteří z jeho členů se podílejí na provádění programu veřejného zdraví.
- 71 Komise rovněž uvedla, aniž by jí bylo v tomto bodě odporováno, že nejzkušenější odborníci navrhovaní Euphet mají většinou vazby na organizace, které byly příjemci značných dotací od Komise na provádění činností týkajících se programu Společenství v oblasti veřejného zdraví.
- 72 Komise došla na základě těchto poznatků v odmítavém rozhodnutí a v potvrzujícím dopise ze dne 19. května 2005 k závěru, že existuje riziko střetu zájmů, kvalifikované jako „velké“, a usoudila, že střet zájmů v zásadě existoval již ve fázi řízení o zadávání zakázky, ačkoli ještě nemohl být konkretizován z hlediska svých následků.

- 73 Z toho vyplývá, že Komise skutečně přezkoumala nabídku Euphet na základě ustanovení článku 94 finančního nařízení, jakož i bodu 9.1.3 zadávací dokumentace. Argumentaci žalobkyně týkající se tvrzení, že Komise pro odmítnutí nabídky Euphet vzala v úvahu kritéria neuvedená v těchto ustanoveních, tudíž nelze přijmout.
- 74 Opačné argumenty žalobkyně nemohou tento závěr zpochybnit.
- 75 Argument, podle kterého je článek II.3.1 rámcové smlouvy použitelný pouze na střety zájmů vzniklé v průběhu provádění rámcové smlouvy, a nikoli již ve fázi nabídkového řízení, je nerelevantní, jelikož konflikt zájmů v projednávané věci existuje již od zadávání zakázky, což odůvodňuje vyloučení nabídky podle článku 94 finančního nařízení a bodu 9.1.3 zadávací dokumentace. Ze stejného důvodu žalobkyně marně tvrdí, že návrh řešení střetů zájmů přesahuje požadavky rámcové smlouvy, jelikož obsahuje také přezkum *a priori*, to znamená již ve fázi podání žádosti, podle povahy a předmětu zvláštních smluv.
- 76 Vzhledem k tomu, že předmět rámcové smlouvy byl výslovně vymezen, mohla Komise na rozdíl od tvrzení žalobkyně rovněž platně konstatovat, že objektivita nejvýznamnějších partnerů Euphet mohla být již od podání nabídky z důvodu přijatých dotací vážně zpochybněna, jelikož, jak uvádí i odmítavé rozhodnutí, tato situace může vést k tomu, že by hodnotitel posuzoval svou vlastní práci, čímž by vznikl střet zájmů.
- 77 Co se dále týče otázky, zda Komise byla v projednávané věci skutečně oprávněna konstatovat existenci střetu zájmů týkajícího se Euphet a mít za to, že Euphet takové

riziko nepříznává, je třeba zdůraznit, že jak bylo vysvětleno i výše v bodě 70, Komise v odmítavém rozhodnutí uvádí, aniž by jí bylo v tomto bodě žalobkyní odporováno, že hodnotící výbor konstatoval, že nejvýznamnější členové Euphet uzavřeli dokonce mnoho smluv o poskytnutí dotace s GR pro zdraví a ochranu spotřebitele, zejména v oblasti veřejného zdraví. S ohledem na předmět rámcové smlouvy, tedy „hodnocení oblastí politiky GR [pro zdraví a ochranu spotřebitele ...] (veřejné zdraví)“, Komise měla již ve fázi řízení o zadání zakázky správně za to, že existuje střet zájmů, který může ohrozit nestranné a objektivní provádění rámcové smlouvy ze strany Euphet. Mimoto Komise ve svém odmítavém rozhodnutí připomíná, že v nabídce Euphet bylo upřesňujícím způsobem uvedeno: „Euphet bere na vědomí a přijímá, že při provádění jejího úkolu při plnění rámcové smlouvy nesmí být žádná z hodnotících organizací nebo žádný z jejích zaměstnanců skutečně či potenciálně ve střetu zájmů. Potvrzujeme, že všichni účastníci Euphet jsou zcela nezávislí na Komisi a že v tomto ohledu nepředvídáme jakékoli opravdové riziko.“ Je tudíž třeba konstatovat, že Komise z toho v odmítavém rozhodnutí správně vyvodila, že „Euphet nepřiznává skutečnost, že někteří z jeho partnerů v rámci konsorcia se podílejí výrazným způsobem na provádění programu veřejného zdraví“ a že „s ohledem na značné riziko [střetu zájmů] by bylo nutné podrobné a konkrétní vysvětlení umožňující dostatečně pochopit, jak by mohl být problém [střetu zájmů] vyřešen a rizika vyloučena“.

78 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise mohla platně mít za to, že nabídka Euphet musí být vyloučena z přidělení zakázky na základě článku 94 finančního nařízení a článku 9.1.3 zadávací dokumentace.

79 Co se týče argumentu žalobkyně vycházejícího z toho, že je zakázáno vyloučit uchazeče abstraktním způsobem bez jakéhokoli konkrétního přezkumu jeho nabídky, zejména jeho návrhu na řešení střetu zájmů, ten je neopodstatněný.

- 80 Z předchozích zjištění totiž vyplývá, že Komise v projednávané věci provedla konkrétní přezkum nabídky podané Euphet předtím, než rozhodla o jejím vyloučení z této zakázky. Mimoto tvrzené nepřezkoumání návrhu na řešení střetu zájmů je v této souvislosti nerelevantní, protože Komise byla povinna nabídku Euphet odmítnout z důvodu střetu zájmů podle článku 94 finančního nařízení a článku 9.1.3 zadávací dokumentace.
- 81 S ohledem na výše uvedené nelze argumentaci žalobkyně týkající se neexistence střetu zájmů přijmout a druhá část prvního žalobního důvodu musí být zamítnuta.

K porušení zásady ochrany legitimního očekávání a článku 138 prováděcích pravidel

— Argumenty účastníků řízení

- 82 V rámci třetí části prvního žalobního důvodu žalobkyně uplatňuje, že řešení střetu zájmů navržené Euphet v jeho nabídce bylo Komisí původně přijato, ačkoli se jednalo o jiná generální ředitelství. Tím, že se Komise odklonila od své předchozí politiky, porušila zásadu ochrany legitimního očekávání.
- 83 Žalobkyně dodává, že pokud Komise zakázku zadala třetí osobě poté, co neprávem odmítla nabídku Euphet, porušila článek 138 prováděcích pravidel.

- 84 Komise namítá, že žalobkyně dostatečně nezdůvodňuje své tvrzení o porušení zásady ochrany legitimního očekávání.
- 85 Popírá rovněž, že zadání zakázky třetí osobě představuje porušení článku 138 prováděcích pravidel. Toto ustanovení pouze rozlišuje dvě možné formy zadání zakázky, tedy automatický výběr nabídky nebo výběr hospodářsky nejvýhodnější nabídky. Přijetí nabídky Euphet do fáze výběru a zadání neznamena, že by mu zakázka musela být nutně zadána.

— Závěry Soudu

- 86 Podle ustálené judikatury se právo domáhat se ochrany legitimního očekávání, které je jednou ze základních zásad Společenství, vztahuje na každého jednotlivce, který se nachází v situaci, ze které vyplývá, že správa Společenství tím, že mu poskytla konkrétní ujištění, u něj vyvolala podloženou naději. Taková ujištění jsou tvořena, bez ohledu na formu, ve které jsou sdělena, přesnými, nepodmíněnými a shodujícími se informacemi z oprávněných a spolehlivých zdrojů (rozsudek Soudu ze dne 21. července 1998, *Mellett v. Soudní dvůr*, T-66/96 a T-221/97, *Recueil FP*, s. I-A-449 a II-1305, body 104 a 107).
- 87 V projednávané věci se žalobkyně pouze odvolává, aniž by tato svá tvrzení blíže odůvodňovala, na postoj, který Komise zaujala v jiných nabídkových řízeních. Takové okolnosti, i za předpokladu, že by byly prokázané, nezakládají konkrétní ujištění poskytnutá orgánem, a tudíž nemohou založit legitimní očekávání, že Komise přijme mechanismus navrhovaný Euphet v rámci dotčené smlouvy.

- 88 Co se týče tvrzení žalobkyně, podle kterého protiprávní vyloučení Euphet vedlo k zadání zakázky uchazeči, jehož nabídka nebyla hospodářsky nejvýhodnější, je nerelevantní, jelikož vzhledem k existenci střetu zájmů konstatovaného u Euphet (viz body 77 a 78 výše) byla Komise povinna jeho nabídku odmítnout.
- 89 Argumentace žalobkyně tak nemůže být přijata. Třetí část prvního žalobního důvodu proto musí být zamítnuta.
- 90 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba první žalobní důvod zamítnout v plném rozsahu.

K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z protiprávního zbavení Euphet možnosti poskytnout doplňující informace týkající se střetu zájmů

- 91 V rámci svého druhého žalobního důvodu žalobkyně v podstatě uplatňuje, že Komise porušila svou povinnost požádat před odmítnutím nabídky o doplňující informace, která vyplývá z čl. 146 odst. 3 prováděcích pravidel, ze zásady ochrany legitimního očekávání a zásady rovného zacházení.

Argumenty účastníků řízení

- 92 Podle žalobkyně Komise nemohla nabídku Euphet odmítnout, aniž by mu poskytla příležitost se hájit, a hodnotící výbor mu měl minimálně umožnit předložit k této otázce svá vyjádření.

93 Zaprvé žalobkyně Komisi vytýká, že v rozporu s čl. 146 odst. 3 prováděcích pravidel Euphet nevyzvala k předložení doplňujících informací k problému střetu zájmů.

94 Zadruhé se žalobkyně dovolává porušení zásady ochrany legitimního očekávání a tvrdí, přičemž se v tomto ohledu odvolává na e-mailovou korespondenci mezi Komisí a uchazečem, že existuje praxe Komise spočívající v tom, že Komise žádá zájemce nebo uchazeče o doplňující informace, pokud je to nezbytné. Tato praxe je dle žalobkyně mimoto potvrzena judikaturou Soudního dvora v oblasti veřejných zakázek, zejména rozsudkem Fabricom, bod 57 výše. Tím, že Komise o doplňující informace nepožádala, jednala podle žalobkyně v rozporu s ustálenou praxí, potvrzenou judikaturou, a porušila zásadu ochrany legitimního očekávání. Mimoto Komise údajně za jiných okolností uchazeči ohroženému vyloučením poskytla možnost se hájit. Krom toho žalobkyni není znám jiný případ, kdy byl uchazeč vyloučen na základě rizika střetu zájmů. Jestliže Komise nebyla schopna prokázat, že takové případy existují, nemůže takové vyloučení stanovit, aniž by porušila zásadu ochrany legitimního očekávání.

95 Zatřetí žalobkyně, která se v tomto ohledu dovolává porušení zásad rovného zacházení a zákazu diskriminace uvedených v čl. 89 odst. 1 a článku 99 finančního nařízení, vznáší otázku, zda Komise v rámci dotčené výzvy k podávání nabídek nabídla jiným uchazečům možnost poskytnout doplňující informace. Žalobkyně poukazuje na rozpor v argumentaci Komise, která na jedné straně ve své žalobní odpovědi tvrdí, že „po otevření nabídek nebyl žádnému uchazeči zaslán požadavek na doplňující informace“, ale na druhé straně ve své duplice předložené dne 24. června 2005 v rámci řízení o předběžném opatření zahájeného před předsedou Soudu uvádí, že některé uchazeče požádala o to, aby prokázali, že jejich nabídky byly odeslány ve stanovené lhůtě, což Komise učinila po otevření nabídek nebo alespoň po dni ukončení jejich podávání. Žalobkyně má za to, že pokud tito uchazeči byli

požádání o informace, zatímco Euphet nebyla poskytnuta možnost se hájit, dokonce ani vysvětlit své stanovisko k riziku střetu zájmů, Komise porušila zásadu rovného zacházení mezi uchazeči.

- 96 Komise tvrdí, že má povinnost vyslechnout uchazeče pouze, pokud má na základě článku 96 finančního nařízení v úmyslu uložit správní nebo finanční sankce, jako jsou vyloučení z budoucích zakázek a dotací, a nikoli, když jej vyloučí ze zadání určité zakázky na základě článku 94 finančního nařízení.
- 97 V tomto ohledu nejprve poukazuje na to, že čl. 146 odst. 3 prováděcích pravidel jí neukládá žádnou povinnost požadovat na uchazeči upřesnění týkající se poskytnutých podkladů. Každopádně podle článku 99 finančního nařízení a čl. 148 odst. 3 prováděcích pravidel nesmí vést kontakty mezi Komisí a uchazeči ke změně podmínek nabídky.
- 98 Zadruhé Komise popírá existenci obecné praxe spočívající v systematickém požadování doplňujících informací od uchazeče před jeho vyloučením z důvodu střetu zájmů. Mimoto e-mailová korespondence s Komisí předložená žalobkyní v záležitosti jiného zadávacího řízení se podle Komise týká požadavku na doplňující informace ohledně některých náležitostí nabídky a nijak neprokazuje, že ustálenou praxí Komise bylo vyslechnout uchazeče před odmítnutím jejich nabídky na základě jednoho z kritérií vyloučení uvedených ve finančním nařízení.
- 99 Skutečnost, že se žalobkyně dovolává rozsudku Fabricom, bod 57 výše, je podle Komise v tomto ohledu nerelevantní, neboť Soudní dvůr v něm shledal proti-

právními belgické právní předpisy, které automaticky vylučovaly osoby pověřené přípravnými pracemi spojenými s veřejnou zakázkou z účasti na řízení o zadání této zakázky, zatímco v projednávané věci Euphet nebyl Komísi vyloučen z účasti na zadávacím řízení. Euphet nejprve podal nabídku, u níž Komise poté prověřila existenci střetu zájmů na základě údajů obsažených v této nabídce a vzhledem k povaze zadávané zakázky. K odmítnutí nabídky tak došlo v důsledku takového střetu zájmů. Argumentace žalobkyně spočívající v tvrzení, že Euphet byl obětí automatického vyloučení, jelikož konkrétní posouzení existence střetu zájmů bylo možné až po přidělení zakázky, a přesněji v době uzavření zvláštní smlouvy při plnění rámcové smlouvy, tak dle Komise není slučitelná s ustanoveními článku 94 finančního nařízení. Tento článek totiž umožňuje z dotčeného přidělení zakázky vyloučit zájemce nebo uchazeče, kteří jsou ve střetu zájmů dokonce již před přidělením zakázky.

- 100 Zatřetí Komise zdůrazňuje, že po otevření nabídek nebyl žádnému uchazeči zaslán požadavek na informace týkající se případného střetu zájmů. Pokud jde o údajný rozpor v její argumentaci, Komise namítá, že skutečně některé uchazeče požádala, aby prokázali, že jejich nabídky byly odeslány ve stanovené lhůtě, a to z důvodu špatně čitelného poštovního razítka na obálkách obsahujících tyto nabídky. Tato situace však dle Komise není srovnatelná se situací Euphet. Jak to ve svém usnesení ze dne 20. září 2005, *Deloitte Business Advisory v. Komise* (T-195/05 R, Sb. rozh. s. II-3485, bod 120) konstatoval i předseda Soudu, špatná čitelnost poštovního razítka na obálkách obsahujících nabídky není srovnatelná s nedostatky v obsahu samotné nabídky.

Závěry Soudu

- 101 Pokud jde zaprvé o otázku, zda Komise měla Euphet vyzvat k předložení doplňujících informací k problému střetu zájmů, je třeba připomenout, že čl. 146

odst. 3 první pododstavec prováděcích pravidel stanoví, že pokud žádosti o účast a nabídky nespĺňují všechny základní požadavky uvedené v zadávací dokumentaci nebo nespĺňují zvláštní požadavky, které jsou v nich uvedeny, jsou tyto nabídky vyloučeny. Podle čl. 146 odst. 3 druhého pododstavce však hodnotící výbor může v souvislosti s kritérii vyloučení a výběru vyzvat zájemce nebo uchazeče o doplnění nebo vyjasnění předložených podkladů ve lhůtě, kterou stanoví.

102 Ze samotného znění čl. 146 odst. 3 druhého pododstavce prováděcích pravidel vyplývá, že toto ustanovení hodnotícímu výboru dává možnost od uchazečů v souvislosti s kritérii vyloučení a výběru požadovat doplňující informace týkající se předložených podkladů. Z toho vyplývá, že toto ustanovení nemůže být vykládáno tak, že hodnotícímu výboru ukládá povinnost taková upřesnění od uchazečů požadovat (viz v tomto smyslu a obdobně rozsudek Soudu ze dne 8. května 1996, *Adia Interim v. Komise*, T-19/95, Recueil, s. II-321, bod 44).

103 V projednávané věci tudíž Komise platně mohla rozhodnout o vyloučení nabídky Euphet z řízení o zadání zakázky z důvodu střetu zájmů ve smyslu článku 94 finančního nařízení a článku 9.1.3 zadávací dokumentace, aniž by měla povinnost požadovat doplňující informace podle čl. 146 odst. 3 druhého pododstavce prováděcích pravidel.

104 Pokud jde zadruhé o údajné porušení zásady ochrany legitimního očekávání, je namíste připomenout, že podle ustálené judikatury uvedené výše v bodě 86 se nikdo nemůže dovolávat porušení zásady ochrany legitimního očekávání, pokud neexistují konkrétní ujištění, která by mu správa poskytla.

- 105 V projednávané věci žalobkyně vychází z obecné praxe Komise, jež je mimoto podle žalobkyně potvrzena judikaturou, spočívající v systematickém požadování doplňujících informací od uchazeče před jeho vyloučením.
- 106 Písemnosti předložené žalobkyní se přitom týkají jediné výzvy k podávání nabídek, na kterou sama odpověděla, a sice výzvy k podávání nabídek PO/2004-62/B3, nazvané „Plánované hodnocení činností jednotky Televizní a rozhlasová studia a služby“. Navíc požadavek na doplnění informací vyslovený v této věci hodnotícím výborem se týkal jednak otázky, zda „skutečnost, že Deloitte má na evropském kontinentu své zastoupení celkově ve 300 městech, [potvrzuje] její schopnost zabezpečit výkony, které jsou předmětem této zakázky ve všech členských státech EU“, a jednak nedoručení „osvědčení o řádném provedení“, a nikoli rizika střetu zájmů.
- 107 Mimoto žalobkyně nepředkládá žádný konkrétní poznatek, z něhož by vyplývalo, že Komise Euphet poskytla konkrétní ujištění, že od hodnotícího výboru obdrží požadavek na doplnění informací k otázce, zda nastalo riziko střetu zájmů a zda odpověď poskytnutá Euphet na tuto otázku je dostatečná.
- 108 Za těchto podmínek žalobkyně nemůže namítat porušení zásady ochrany legitimního očekávání.
- 109 Toto zjištění není vyvráceno tím, že se žalobkyně dovolává rozsudku Fabricom, bod 57 výše, který se zabývá právní otázkou a faktickou situací, které nejsou analogické se sporem, o němž má Soud rozhodnout v rámci projednávané žaloby.

- 110 Zatřetí je namístě odmítnout argument žalobkyně vycházející z porušení zásad rovného zacházení a zákazu diskriminace, pokud jde o tvrzení, že Komise požádala o informace jiné uchazeče, zatímco Euphet neměl možnost se hájit ani vysvětlit své stanovisko k riziku střetu zájmů. Zásada rovného zacházení vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné (rozsudek Fabricom, bod 57 výše, bod 27). Uchazeč, jehož nabídka je obsažena v obálce, na které je poštovní razítko špatně čitelné, se nenachází v situaci srovnatelné se situací uchazeče, jehož nabídka má nedostatky, protože v prvním případě je nedostatek zjištěný Komisí přičitatelný skutečností nezávislým na vůli uchazeče, zatímco v druhém případě je zjištěný nedostatek přičitatelný nedostatkům v obsahu nabídky. Odmítnutí nabídky Euphet tedy neporušuje zásadu rovného zacházení.
- 111 Porušení zásad rovného zacházení a zákazu diskriminace uvedených v člancích 89 a 99 finančního nařízení Komisí proto nebylo prokázáno.
- 112 Je tedy namístě druhý žalobní důvod, a v důsledku toho návrhové žádání směřující ke zrušení odmítavého rozhodnutí zamítnout.
- 113 Co se týče návrhu na zrušení rozhodnutí o přidělení zakázky třetí osobě, je nezbytné jej zamítnout v důsledku zamítnutí návrhu na zrušení předchozího rozhodnutí, se kterým je úzce spjatý.
- 114 Z toho vyplývá, že žaloba musí být zamítnuta v plném rozsahu.

K nákladům řízení

- 115 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Soudu se účastníku řízení, který neměl ve věci úspěch, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 116 Jelikož žalobkyně neměla v projednávané věci úspěch, je namístě jí uložit náhradu nákladů řízení, včetně nákladů řízení o předběžném opatření.

Z těchto důvodů

Soud (čtvrtý senát)

rozhodl takto:

- 1) **Žaloba se zamítá.**
- 2) **Žalobkyni, Deloitte Business Advisory NV, se ukládá náhrada nákladů řízení, včetně nákladů řízení o předběžném opatření.**

Legal Wiszniewska-Białecka Moavero Milanesi

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 18. dubna 2007.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

E. Coulon

H. Legal